

naar Randers By ikke har villet tage sig dette Ansvar paa, støndt den er interesseret i at faa Bygningen bort for at faa Torveplads, forekommer det mig at være et saa lille Vidnesbyrd om, at vi, som ikke have denne Interesse med Hensyn til Torvepladsen, endnu mindre bør paatage os Ansvar for, at Huset fjernes. Selvfølgelig maa jeg tage bestemt Afstand fra de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Rjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), Udtalelser, der kunde lyde som Trusler mod Randers By. Efter den Maade, hvorpaa jeg motiverede vor Stilling til Endringsforslaget i Formiddags, er det jo klart, at vi ikke i mindste Maade ville lægge noget Vægt paa Byen; vi ville kun fyldestgøre, hvad vi mene, vi skyldte vort Lands Historie. Naar der er blevet sagt, at denne Bygning ikke har nogen historisk Interesse, at der ikke knytter sig noget historisk Minde dertil, forekommer det mig, at der er megen Misforstaaelse i denne Paastand. En Bygning som denne kan jo meget godt have betydelig historisk Interesse, fordi ikke en eller anden bestemt historisk Persons Navn er knyttet dertil. Selve Bygningen er jo et historisk Dokument, et historisk Mindesmærke, saaledes som den vil komme til at staa, naar man faar fjernet alt det, der i Tidens Løb har forvansket dens Skikkelse. Dernæst knytter der sig Minder til den Bygning af meget større Betydning end de fleste historiske Minder, vi ellers have. Dertil knytter sig, ikke Mindet om Klosterlivet i al Almindelighed men netop særlig Mindet om Klosterlivet i den allersmukkeste og bedste Form, det har haft, Mindet om det Arbejde, der gjordes i Helligaandskøbstæderne, det vil sige det store Hospitalarbejde, som gjordes af Munkene i Middelalderen. Disse Helligaandskøbstæder vare jo store Hospitaler, og denne Bygning indeholder særlig den Sygeaal, som Klosteret havde. Hele første Etage, der ikke, som jeg maaste i Formiddags ved en Fejltagelse kom til at sige, er 3000 Kvadratalen men 3000 Kvadratfod — det gør jo en Forskel — var en eneste stor Sal og vil efter Restaurationen igen blive en saadan stor Sal, som aldeles tydeligt viser os den Sygestue, som Klosteret havde, og hvori den Barmhjertighedsgerning øvedes, som var Klosters alle smukkeste Gerning. Dette forekommer mig dog er et Vidnesbyrd om, at der her er en Bygning, der selv er et historisk Mindesmærke, og som minder om noget af det bedste, vor Historie for saa vidt har at opvise. Enkelte Krigsbedrifter, enkelte Mænds Heltebedrifter ere jo dog ingen Ting mod det Arbejde, der her blev gjort for at hjælpe

libende Mennecker. Det ærede Medlem for Randers (Sittichau) vilde jo stemme for denne Bevilling. Men i øvrigt kan jeg just ikke takke ham for den Tilslutning, han gav os. Han syntes kun at ville stemme for Bevillingen i den Forventning, at man senere kunde opnaa andre Fordele for Randers By. Jeg ved ikke, hvilke han tænkte paa, men jeg tror, det er lige saa godt, at vi straks blive klare over, at det er der ikke Tale om. Det, som vi fra Udvalget Side have villet være med til, er kun at restaurere den gamle Bygning. Vi have ikke villet være med til at give noget som helst Løfte eller nogen som helst Udsigt til nogen anden Fordel for Randers By hverken paa den ene eller den anden Maade. Hvis altsaa det ærede Medlem kun i en saadan Forventning vil give Forslaget sin Stemme, tror jeg, det er bedre han straks stemmer imod. Et andet æret Medlem, min ærede Sidemand (Clausen) mente, at der jo dog kunde komme den Tid, hvor Randers By vilde komme og sige: Ja, I have en Gang restaureret det Hus for os, nu kniber det med Torvepladsen, og saa maa I virkelig give os Bengene til en Torveplads. Det frygter jeg ikke for — (Ufbrydelse). — Ja, det kan godt være, at Randers By kommer, men jeg frygter ikke for, at Folketinget gaar ind paa det, thi det er dog ikke endnu kommet dertil, at vi lave Torvepladser omkring i Byerne, det er endnu ikke blevet et Statsformaal, og jeg tror, at Folketinget til enhver Tid vil være stærkt nok til at sige nej dertil. Desuden antager jeg, at hvis de for enhver Pris ville have Torvepladser, vil det Spørgsmaal blive afgjort ganske simpelt derved, at de selv staae sig Pladsen, som de ville kunne ved ikke at modtage Tilbudet men sløffe Bygningen, om de synes, de kunne forsvare det.

Clausen: Ja, den store Styrelse som Folketinget nu og i Fremtiden skulde have, tror jeg ikke paa. Jeg tror mere paa et gammelt Ord, der siger, at naar man har sagt A skal man sige B. Naar jeg har forlangt Ordet, er det kun for at gøre et Par Bemærkninger angaaende den kulturhistoriske Betydning, denne Bygning skal have. Der forekommer det mig rigtignok, som den højtæredede Minister og ligesaa den ærede Ordfører overdrev temmelig betydelig. Den ærede Minister sagde, at den skal bringe os det store Velgørenhedsværk i Minde, som Munkene i den Tid udøvede, og den ærede Ordfører betonedede stærkt dette Velgørenhedsværk, som Munkene udøvede til Fordel for de fattige o. s. v. Jeg følte ved mig selv